

Heerlen

raadsinformatiebrief

Heerlen,
3 oktober 2024

Documentnummer
159866

Onderwerp

Programma Preventie met Gezag - praktijkverhalen

Inleiding/aanleiding

In het eerste kwartaal 2023 is het programma Preventie met Gezag Heerlen-Noord (PMG) gestart. PMG is een langdurig programma (ambitie minimaal 10 jaar), gericht op het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden of daar verder in afglijden. In een gemeente waarin jongeren landelijk gezien het grootste risico lopen om in aanraking te komen met criminaliteit, is een dergelijke aanpak dan ook bittere noodzaak. Heerlen heeft voor de periode 2022 – 2025 substantiële middelen van het Rijk ontvangen voor PMG en de verwachting is dat na afloop van deze periode nieuwe middelen volgen.

In 2023 heb ik u hierover de volgende raadsinformatiebrieven laten toekomen: BWV-22002024 en BWV-23002298. Op 18 september 2023 heeft een raadsinformatiebijeenkomst veiligheid plaatsgevonden, waarbij ook PMG is gepresenteerd. Een volgende thema-avond veiligheid is in voorbereiding en zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal 2025 worden gepland.

Het afgelopen anderhalf jaar hebben we belangrijke stappen gezet. In deze raadsinformatiebrief zal ik de belangrijkste ontwikkelingen kort aan u toelichten. Maar ik wil u vooral meenemen in enkele praktijkverhalen, zodat u een beter beeld krijgt wat we concreet met alle extra inzet bereiken en hoe dit effect heeft op jongeren. Ten slotte wil ik alvast het uitvoeringsplan PMG aankondigen. Nog dit jaar komt deze ter beschikking in een online, openbaar te benaderen, omgeving. Daar kunt u dan alle informatie en uitleg terug vinden over de interventies en inspanningen.

Samenwerking

De jeugdproblematiek doet zich gemeentegrensoverschrijdend voor. Jongeren bewegen zich makkelijk binnen een groot gebied. Om tot een gedegen aanpak te komen is een goede samenwerking noodzakelijk. We hebben gekozen om dit op de schaal van Parkstad te organiseren. Concreet hebben we de volgende samenwerkingsstructuren ontwikkeld:

Integrale Jeugd Aanpak Parkstad (IJAP)

Voor de zeven Parkstadgemeenten en de betrokken partners is een uniforme werkwijze ontwikkelend om jongeren in beeld te krijgen, te houden en te monitoren, genaamd de IJAP. De regie is belegd bij het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. Concreet betekent dit dat informatie over jongeren die in beeld komen centraal bij elkaar wordt gebracht en professionals integraal afstemmen welke aanpak per individu nodig is. Daarbij is opschaling mogelijk naar drie niveaus, van laagdrempelige inzet binnen het Jeugd Preventie Platform (JPP)¹, naar een Lokale Jeugd Aanpak (LJA), tot een intensieve

¹ JPP: Elke 2 weken worden hierin jeugdigen besproken die door de politie of partners zijn aangemeld vanwege zorgen over de ontwikkeling en veiligheid.

persoonsgerichte aanpak (PGA). Een dergelijke werkwijze op zo'n grote schaal is landelijk uniek. De implementatie verloopt voorspoedig en we zien inmiddels een forse stijging van het aantal jongeren die worden besproken in het JPP. Onze informatiepositie is daardoor sterk verbeterd.

Praktijkverhalen

- In het JPP is een jeugdige besproken i.v.m. het in bezit hebben van een mes. Door het bespreken van deze casus kwamen meer signalen bij elkaar. Er is sprake van een groep die zich zorgelijk aan het ontwikkelen is en overlast veroorzaakt. Er bestaan vermoedens dat ze messen dragen of deze op plekken verstoppen. De betrokken partners staan hierover in contact met elkaar en inmiddels zijn de jongeren uit de anonimiteit gehaald. Een stevige groepsaanpak is in voorbereiding.
- Een meisje is meermaals mishandeld en wordt bedreigd. Hiervan is melding gedaan bij de politie, met als gevolg dat ze daardoor opnieuw is mishandeld. Ouders en het kind wisten niet goed hoe het verder moest en twijfelden of ze aangifte gingen doen. JENS hulpverlening en jongerenwerk heeft contact gelegd met het gezin en de situatie besproken. Daarna is gesproken met politie en is nadere uitleg gegeven wat er gebeurt bij een aangifte. Dit heeft rust gebracht binnen het gezin en ze voelden zich gehoord. De aangifte is ingediend en de afhandeling loopt.
- HALT heeft een wettelijke taak als het gaat om het opleggen van HALT-afdoeningen. Deze repressieve inzet is vanaf 12 jaar en volgt vanuit het strafrecht. Vanuit PMG zetten we HALT ook preventief in. Voorbeelden daarvan zijn: 1. Een jonge brandstichter wordt besproken in het JPP. In plaats van direct repressief in te zetten wordt besloten dat eerst de collega van HALT contact opneemt om te horen wat er speelt. Vader geeft aan dat hij graag wilt dat zijn zoon ervaart dat er gevolgen zijn en is blij dat er contact wordt opgenomen. Ze gaan akkoord met een preventieve inzet. Vader en zoon zijn op gesprek geweest en de zoon wordt geconfronteerd met de gevolgen die brandstichting kan hebben. Zoon blijkt last te hebben van groepsdruk en heeft een training gekregen om zijn weerbaarheid te verbeteren.
2. Een jongen jonger dan 12 jaar is mededader in een sexting zaak. Ouders willen graag dat hij een HALT afdoening krijgt. Dit kan echter pas vanaf 12 jaar. In het JPP wordt deze casus besproken, met als uitkomst dat HALT het preventieve aanbod inzet. De jongen heeft diverse gesprekken gehad over gebruik van social media, de gevaren daarvan en het effect op slachtoffers van sexting. Omdat HALT het vermoeden had dat er meer speelde bij de jongen, is hulpverlening ingeschakeld.
- Binnen het JPP is een jeugdige besproken die zowel een ondertoezichtstelling bij Bureau Jeugdzorg als een traject bij HALT had lopen. Daarbovenop had de gemeente hem nog een gebiedsverbod opgelegd. Het netwerk aan betrokken partners is groot, evenals de verscheidenheid aan in te zetten interventies of maatregelen. Het is daarom niet vanzelfsprekend dat partners altijd van elkaar weten welke maatregelen al zijn opgelegd. Dat was ook in deze casus het geval.

Doordat deze jeugdige integraal in het JPP werd besproken, kwam deze informatie wel bij elkaar en werd de inzet op elkaar afgestemd.

Veiligheid In- en Om Scholen

Het thema 'veiligheid op scholen' krijgt vanuit PMG voor het focusgebied Heerlen-Noord prioriteit. Maar ook hier bestond behoefte om tot een bredere aanpak te komen voor heel Parkstad. Daarom is de verbinding gelegd met het bestaande netwerk 'Veiligheid In- en Om Scholen Parkstad' (VIOS). Met middelen uit de regiodeal zijn we gestart om deze samenwerking een impuls te geven en verder te verstevigen. Scholen hebben in grote mate een eigen verantwoordelijkheid voor de veiligheid binnen de schoolpoorten, maar we zien ook dat steeds meer problematiek van buiten naar binnen komt. Scholen kunnen het niet alleen af en hebben dringend behoefte aan regie en kennis op dit thema. VIOS gaat zich inzetten om hierin te voorzien.

Praktijkverhalen

- Een school doet bij de regisseur VIOS melding van mogelijke mensenhandel en is handelingsverlegen. Het betreft een minderjarig meisje dat seksuele handelingen verricht met volwassen mannen en andere meisjes op school actief probeert te ronselen. Er zijn duidelijke signalen dat hier een georganiseerde groep mannen achter zit die werkt via een game-app. We plannen met spoed een overleg tussen de ketenpartners en school. De afdeling mensenhandel van de politie stelt n.a.v. dit overleg een onderzoek in om bewijslast te verzamelen. Ook maken we een plan voor het juiste zorgtraject voor de betrokken meisjes.
- Verschillende betrokken partijen melden drugshandel en het ronselen van kwetsbare jongeren op een school. Samen met de jeugdboa gaan we langs op school voor advies en ondersteuning. De jeugdboa kan worden ingezet als schakel in het zorgknooppunt om casuïstiek bij de IJAP aan te melden, zodat betrokken jongeren beter worden gemonitord. Ook wordt gekeken naar het inzetten van interventies, zoals deskundigheidsbevordering van docenten en zinvolle vrijetijdsbesteding voor de jongeren. We vragen de politie de school te ondersteunen bij acties zoals het inzetten van een drugshond en preventief fouilleren.
- Een school doet melding van een ernstige bedreiging door een ouder en heeft moeite om contact te krijgen met de politie over het verzoek om extra patrouillering. We regelen dat de wijkagent de dag erna langsgaat bij de school om de zorgen te bespreken. Omdat er geen extra politie patrouillering op dat moment mogelijk was, zorgen we dat handhaving de locatie opneemt in de route, zichtbaar aanwezig is en rapporteert naar de politie bij signalen.

Intensivering inzet professionals in de wijk, tijdens evenementen en op scholen

Vanuit PMG hebben we 4 jeugdboa's geïntroduceerd. Verder worden momenteel 4 fte jongerencoaches door JENS geworven die zich primair gaan focussen op het coachen en begeleiden van jongeren die al stappen hebben gezet in het criminele milieu. Deze professionals gaan intensief samenwerken met de reguliere Boa's, jongerenwerkers en straatcoaches. Hierdoor ontstaat een stevig netwerk buiten op straat, met een gezamenlijke visie en diversiteit aan deskundigheid en bevoegdheden. We gaan er voor

zorgen dat scholen, maar bijvoorbeeld ook sportverenigingen weten wie ze waarvoor kunnen benaderen. Hiermee creëren we kleine lokale netwerkjes en dat is precies waar behoefte aan bestaat.

Praktijkverhalen

- Op een drukke locatie in het centrum lopen regelmatig twee volwassen mannen rond waarvan het ernstige vermoeden bestaat dat ze kwetsbare en minderjarige meisjes ronselen. Jeugdboa's en straatcoaches trekken gezamenlijk op in deze casus. Collega's van de meldkamer Toezicht & Handhaving zijn geïnstrueerd om waarnemingen vast te leggen. De informatie is verzameld en in een rapportage ter beschikking gesteld aan de politie. De politie doet nader onderzoek.
- Op een locatie werd veel overlast ervaren door een grote groep minderjarigen. Medewerkers en bewoners van een nabij gelegen zorginstelling werden zelfs geïntimideerd en voortdurend lastig gevallen. De jeugdboa's hebben contact gelegd met de jongeren en hun geconfronteerd met het effect van hun gedrag. Dit heeft dusdanig indruk gemaakt dat ze elkaar inmiddels corrigeren. Op initiatief van de jeugdboa is met de zorginstelling en HALT gezorgd dat de jongeren een rondleiding krijgen binnen de instelling en uitleg krijgen over de zorg die daar wordt verleend aan ouders.
- De kermis Heerlen centrum is traditiegetrouw een plek waar veel jongeren op af komen. Helaas zien we dat een deel van de jongeren, afkomstig uit diverse gemeenten, er enkel en alleen is om de boel te verzieken, vechtpartijen uit te lokken en anderen te bedreigen. We hebben hier een krachtig antwoord op gegeven. De jongerenwerkers, (jeugd)boa's, straatcoaches, evenementenbeveiligers en politie werken intensief samen. De situatie wordt continu gemonitord, opstootjes worden in de kiem gesmoord en waar nodig wordt repressief opgetreden. Ook zetten we preventief in. Jongeren die een risico vormen, krijgen vooraf thuis een brief overhandigd, waarin ze worden gewaarschuwd. Door deze gezamenlijke inzet is de kermis de afgelopen edities zonder noemenswaardige incidenten verlopen.

Het is positief dat we steeds meer jongeren in beeld krijgen die de verkeerde kant dreigen op te gaan of al in de criminaliteit zitten. Daardoor kunnen we gericht inzetten. Anderzijds doet het mij nogmaals beseffen dat de problematiek niet valt te onderschatten. Veel jongeren groeien op in een kwetsbare omgeving, omringd door risicofactoren en een gebrek aan beschermende factoren. We moeten er alles aan doen om dat te doorbreken zodat onze jongeren kunnen bouwen aan een mooie toekomst met perspectief. Preventie met Gezag moet in dat kader worden gezien als een aanvulling op de inspanningen vanuit het Nationaal Programma Heerlen-Noord en de integrale wijkaanpak 'Sociaal Veilig'.

Kernthema:

Veiligheid

Bijlagen

N.v.t.

Hoogachtend,

de burgemeester,
drs. R. Wever